

TUYÊN TRUYỀN GIÁO DỤC LỊCH SỬ QUÂN SỰ CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG QUÂN ĐỘI CỦA BẢO TÀNG LỊCH SỬ QUÂN SỰ VIỆT NAM

ĐỖ KIỀU DUNG

Email: kieudungqd71@gmail.com

Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

PROPAGANDING TO EDUCATE MILITARY HISTORY FOR MILITARY SCHOOL'S STUDENTS OF VIETNAM MILITARY HISTORY MUSEUM

TÓM TẮT

ABSTRACT

Tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội là nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam. Những năm gần đây, sự phát triển mạnh mẽ của cuộc Cách mạng khoa học công nghệ lần thứ 4 và xu hướng toàn cầu hóa đã tác động làm thay đổi thị hiếu hưởng thụ văn hóa và nhu cầu tìm hiểu tri thức của phần lớn các em học viên. Đối mặt với thực trạng này, hoạt động tuyên truyền của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đã bộc lộ nhiều hạn chế, bất cập. Nghiên cứu này sẽ phân tích thực trạng và đề xuất một số giải pháp tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Tuyên truyền, Giáo dục lịch sử, Học viên, Bảo tàng

Propagating to educate military history for military schools' students is an important regular task of the Vietnam Military History Museum. In recent years, the strong development of the 4th Scientific and Technological Revolution and the trend of globalization have impacted to change the tastes of cultural enjoyment and the need to learn knowledge of students. Faced with this situation, the propaganda activities of the Vietnam Military History Museum have revealed many limitations. This study will analyze the current situation and propose some solutions in the current period.

Keywords: Propaganda, History education, Student, Museum

MỞ ĐẦU

Đối với Quân đội nhân dân Việt Nam, việc học tập và nghiên cứu lịch sử đấu tranh xây dựng và bảo vệ đất nước luôn được quan tâm, chú trọng thực hiện trong toàn quân, đặc biệt với lực lượng học viên đông đảo của các trường quân đội. Hiện nay, việc tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội được diễn ra dưới nhiều hình thức phong phú, trong đó tham quan, học tập tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam được đánh giá là một kênh tuyên truyền sinh động, đầy đủ và chính xác.

Được thành lập năm 1957, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đã có bề dày kinh nghiệm trong việc tiến hành hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự. Cùng với những bài học trên giảng đường, việc tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng bổ sung lượng kiến thức chính xác về lịch sử đấu tranh dựng nước và bảo vệ đất nước của quân và dân ta, thỏa mãn nhu cầu tìm hiểu lịch sử ngành của các em học viên; qua đó tác động, định hướng hình thành những nhận thức đúng đắn về Đảng, Nhà nước, Nhân dân và

Quân đội nhân dân Việt Nam, giáo dục tư tưởng chính trị, hình thành lý tưởng công tác và chiến đấu cao đẹp vì nhân dân, vì Tổ quốc cho mỗi quân nhân.

Thực tế những năm gần đây, đối tượng khách tham quan là học viên của các trường quân đội đến Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam có xu hướng giảm, khó dự đoán được số lượng trong những năm tiếp theo. Phần lớn học viên đến với Bảo tàng cùng với tập thể quân nhân, trong chương trình học tập của nhà trường; rất ít bộ đội chủ động tìm đến Bảo tàng để tự tìm hiểu, nghiên cứu. Bên cạnh đó, nội dung tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng còn đơn sơ; phương thức tuyên truyền chưa đa dạng; cơ sở vật chất phục vụ đón tiếp khách được xây dựng từ lâu, đã cũ, hỏng, chưa được chú trọng đầu tư thích đáng... Thực trạng này chứng tỏ hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam còn chưa phát huy hết tiềm năng và vai trò của một thiết chế văn hóa quan trọng trong Quân đội nhân dân Việt Nam, đòi hỏi Bảo tàng cần phải có các giải pháp kịp thời.

EDUCATION

1. Khái quát tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam

Tuyên truyền thường được hiểu là hoạt động có mục đích của chủ thể nhằm truyền bá những tri thức, giá trị tinh thần, tư tưởng đến đối tượng, biến những kiến thức, giá trị tinh thần đó thành nhận thức, niềm tin, tình cảm của đối tượng, thôi thúc đối tượng hành động theo những định hướng, những mục tiêu do chủ thể tuyên truyền đặt ra.

Theo cách hiểu phổ biến nhất, giáo dục là quá trình tác động có kế hoạch, nội dung và bằng phương pháp khoa học của các nhà giáo dục tới người được giáo dục nhằm giúp họ nhận thức, phát triển trí tuệ và hình thành những phẩm chất, nhân cách như yêu cầu đề ra.

Xuất phát từ quan niệm về tuyên truyền, giáo dục và thực tế hoạt động tuyên truyền tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, khái niệm “Tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự” được hiểu là quá trình tác động có kế hoạch, chủ đích của chủ thể tuyên truyền nhằm giáo dục những tri thức về quá trình đấu tranh xây dựng và bảo vệ đất nước của nhân dân và quân đội ta từ thời Hùng Vương, An Dương Vương đến thời đại ngày nay, từ đó góp phần hình thành ở mỗi đối tượng được tuyên truyền về truyền thống đoàn kết, đấu tranh kiên cường, khát vọng hòa bình, độc lập, tự do của dân tộc và giá trị vô giá của nền hòa bình hiện nay.

Nội dung tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam bao gồm các thông tin thuộc lĩnh vực quân sự trải dài từ thời kỳ Hùng Vương, An Dương Vương dựng nước tới thời đại ngày nay, xây dựng và bảo vệ xã hội chủ nghĩa, với gần 3000 hiện vật và các phần trưng bày: Lịch sử quân sự Việt Nam từ thời Hùng Vương - An Dương Vương cho đến trước năm 1930, kháng chiến chống thực dân Pháp, kháng chiến chống Mỹ - cứu nước, lịch sử quân sự Việt Nam từ năm 1975 đến nay. Ngoài ra, Bảo tàng còn tuyên truyền các chuyên đề lịch sử gồm: Thế giới ủng hộ Việt Nam kháng chiến, Bà mẹ Việt Nam Anh hùng, Vũ khí thô sơ tự tạo trong chiến tranh giải phóng 1945 - 1975.

Phương pháp tuyên truyền được Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam sử dụng đa dạng, gồm: Hướng dẫn khách tham quan; Tổ chức các chương trình giáo dục; Tổ chức hội thảo, tọa đàm khoa học, nói chuyện chuyên đề; Xuất bản ấn phẩm liên quan đến hoạt động tuyên truyền giáo dục bảo tàng...

Những năm qua, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đã chú trọng tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho lực lượng học viên đông đảo của các trường quân đội. Học viên là những quân nhân đang học tập, rèn luyện trong các nhà trường thuộc Quân đội nhân dân Việt

Nam; có tuổi đời từ 18 – 25 tuổi, sức khỏe tốt, năng động, sôi nổi, nhiệt tình, ham học hỏi, cầu tiến, nhanh nhạy trong việc tiếp cận và lĩnh hội tri thức, những vấn đề mới mang tính thời đại. Đây là lực lượng chính, đông đảo, đóng vai trò xung kích trong thực hiện nhiệm vụ của đơn vị, nhà trường và quân đội.

Hoạt động tuyên truyền của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam sẽ cung cấp, bổ sung những kiến thức lịch sử quân sự chính xác, sinh động, giúp các em học viên dễ dàng lĩnh hội, hình thành lượng tri thức lịch sử quân sự Việt Nam đầy đủ và đúng đắn; thỏa mãn nhu cầu tìm hiểu kiến thức lịch sử ngành của các em. Đồng thời, đây là cơ hội để các em tiếp cận đầy đủ giá trị di sản văn hóa quân sự của dân tộc, qua đó nuôi dưỡng tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý chí vượt qua khó khăn, thử thách, tăng cường sự đoàn kết, thống nhất, vững vàng ý chí; là vũ khí tinh thần "sức mạnh mềm", sắc bén trên mặt trận tư tưởng, văn hóa, đấu tranh, phòng, chống làm thất bại mọi âm mưu chống phá của các thế lực phản động, thù địch để giữ vững niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân; góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao sức mạnh tổng hợp, khả năng chiến đấu và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao trong mọi tình huống.

Mặc khác, hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự được diễn ra sinh động, hấp dẫn sẽ góp phần thu hút công chúng nói chung, bộ đội nói riêng đến tham quan, học tập, nghiên cứu tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam; củng cố và khẳng định vị trí, thương hiệu của Bảo tàng. Đặc biệt, qua hoạt động tuyên truyền, Bảo tàng thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền chính sách của Đảng và Nhà nước về “xây dựng nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc”, tuyên truyền công tác Đảng, công tác chính trị của Quân đội nhân dân Việt Nam, góp phần hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ được giao.

Như vậy, tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội là một trong những hoạt động quan trọng thiết yếu của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam. Đây không chỉ là chức năng, nhiệm vụ mà còn là một yêu cầu đánh giá hiệu quả công việc chung của Bảo tàng.

2. Thực trạng tuyên truyền giáo dục lịch sử cho học viên các trường quân đội của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam

2.1. Thành tựu

Thông qua khảo sát thực tế và phỏng vấn sâu một số cán bộ quản lý, giảng viên, học viên quân đội, tác giả bài viết thấy rằng từ năm 2016 đến nay, hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đã đạt được một số kết quả đáng khích lệ.

EDUCATION

Một là, với sự nỗ lực của Đảng ủy, Ban Giám đốc Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, cán bộ, nhân viên Bảo tàng và đối tượng khách tham quan là học viên, giảng viên, cán bộ quản lý của các trường quân đội đã nhận thức rõ về vai trò quan trọng của hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng. Nhận thức đúng sẽ đưa đến những hành động đúng, đây là cơ sở tiên đề để các khâu trong hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự được thực hiện thông nhất, bài bản và mang lại hiệu quả thiết thực.

Hai là, việc xây dựng kế hoạch tổ chức tham quan, học tập tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam được một số nhà trường quân đội đã chú trọng thực hiện hàng năm, cụ thể là Trường Sĩ quan Chính trị, Trường Sĩ quan Pháo binh, Trường Sĩ quan Hóa học, Học viện Phòng không – Không quân, Học viện Khoa học Quân sự... Thực tế này thể hiện sự nỗ lực kết nối của cán bộ Bảo tàng với các nhà trường quân đội.

Ba là, về nội dung tuyên truyền, các thông tin lịch sử quân sự do cán bộ Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cung cấp đã cơ bản đáp ứng được nhu cầu của học viên, giảng viên các trường quân đội. Mỗi bài thuyết minh thể hiện sự đầu tư bài bản, sự chuẩn bị kỹ lưỡng từ nội dung tới phương pháp tuyên truyền của mỗi hướng dẫn viên và cả đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên truyền giáo dục của Bảo tàng.

Bốn là, về các phương pháp tuyên truyền, Bảo tàng đã cơ bản làm tốt nhiệm vụ hướng dẫn khách tham quan và giới thiệu các ấn phẩm liên quan đến lịch sử quân sự cho học viên. Nội dung thông tin tuyên truyền ở các triển lãm được chuẩn bị công phu, chính xác, trình bày hệ thống, hấp dẫn. Các ấn phẩm do Bảo tàng xuất bản gồm sách, tờ gấp, có nội dung tuyên truyền rõ ràng, cách trình bày bắt mắt. Nội dung đăng tải và giao diện của Trang Thông tin điện tử Bảo tàng (địa chỉ: baotanglichsuquansu.vn) ngày càng được nâng cao về chất lượng và hình thức thể hiện.

Năm là, về nguồn nhân lực, cán bộ, nhân viên Bảo tàng làm tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự có kiến thức lịch sử văn hóa, nắm vững nội dung trưng bày, phong thái đĩnh đạc, tự tin, thái độ phục vụ cởi mở, thân thiện với khách tham quan.

Sáu là, Bảo tàng đã huy động các nguồn lực để thực hiện hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự có hiệu quả. Về tài chính, Bảo tàng tận dụng tối đa nguồn kinh phí được cấp triển khai có trọng tâm, trọng điểm, thứ tự ưu tiên. Bảo tàng đề cao công tác quản lý tài chính, tài sản đầy mạnh thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; thực hiện nghiêm túc công tác thanh tra, kiểm tra và thi đua, khen thưởng.

Bảy là, Bảo tàng đã bảo đảm các trang thiết bị, cơ sở

vật chất thiết yếu phục vụ đón khách tham quan và điều kiện công tác cho cán bộ, nhân viên. Thông tin lịch trình tham quan rõ ràng, dễ hiểu; tuyên tham quan hợp lý trong một chu trình khép kín. Công tác vệ sinh môi trường trong và ngoài Bảo tàng được làm tốt để phục vụ đón khách.

Những thành tựu trong hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam có được như trên trước hết là do có sự quan tâm lãnh đạo của Thủ trưởng Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, định hướng, hướng dẫn của Cục Di sản Văn hóa/ Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, trực tiếp là Đảng ủy, Ban Giám đốc Bảo tàng và sự nỗ lực của toàn thể cán bộ, nhân viên, chiến sĩ đơn vị. Bên cạnh đó, lịch sử quân sự Việt Nam với những chặng đường gian nan mà rất đổi vẻ vang và hào hùng là sự quan tâm của nhiều đối tượng khách tham quan, trong đó có các giảng viên, học viên trường quân đội. Mặt khác, với 66 năm xây dựng, phát triển và trưởng thành, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam có bề dày kinh nghiệm tiến hành hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự với hơn 13 vạn hiện vật đang lưu giữ.

2.2. Những tồn tại

Bên cạnh những mặt đã đạt được, hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam thời gian qua còn tồn tại một số hạn chế:

Một là, Bảo tàng chưa thu hút được học viên các trường quân đội chủ động tới tham quan, học tập. Phần lớn học viên đến Bảo tàng đi cùng với tập thể quân nhân; buổi tham quan, học tập nằm trong nội dung môn học Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam theo chương trình đào tạo của nhà trường. Chỉ có khoảng 33,8% số học viên được hỏi muốn tìm hiểu về lịch sử quân sự Việt Nam khi đến Bảo tàng.

Hai là, nội dung tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự chưa đi sâu, đáp ứng đầy đủ nhu cầu tìm hiểu của học viên các trường. Bài thuyết minh của hướng dẫn viên bao gồm các nội dung thông tin còn chung chung, chưa bám sát với nội dung kiến thức môn học của học viên.

Ba là, phương pháp tuyên truyền lịch sử quân sự của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đối với học viên các trường quân đội còn giản đơn. Bảo tàng mới tập trung phương pháp hướng dẫn đoàn tham quan thông qua thuyết minh và xem sa bàn, bên cạnh đó có giới thiệu các ấn phẩm gồm tờ gấp và sách nhưng không thường xuyên. Với hình thức tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự thông qua triển lãm và trang thông tin điện tử, Bảo tàng chưa có những hành động cụ thể để giới thiệu hai hình thức này đến với đối tượng học

EDUCATION

viên quân đội. Do vậy, phần lớn học viên còn chưa tiếp cận được các thông tin lịch sử quân sự qua hai hình thức tuyên truyền này.

Bốn là, chất lượng hướng dẫn viên của Bảo tàng chưa đồng đều; kỹ năng thuyết minh và trình độ hiểu biết văn hóa lịch sử của một số hướng dẫn viên còn hạn chế. Hình thức trưng bày chưa thật sự hấp dẫn, nặng về trưng bày theo lối truyền thống, cổ điển; thông tin về hiện vật còn đơn giản; công nghệ hiện đại được sử dụng trong trưng bày còn hạn chế, dẫn tới sự nhàm chán với đối tượng tham quan.

Năm là, cơ sở vật chất tại Bảo tàng chưa tương xứng với một bảo tàng quốc gia, cần được đầu tư, cải tạo đồng bộ. Bảo tàng chưa duy trì thường xuyên được các hoạt động dịch vụ phục vụ khách tham quan.

Sáu là, trước diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19, Bảo tàng chưa kịp thời đổi mới các hình thức tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội.

Những hạn chế, yếu kém trên đây bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân. Về khách quan, do sự phát triển như vũ bão của ngành công nghệ thông tin dẫn tới học viên có nhiều lựa chọn hình thức học tập lịch sử quân sự, Bảo tàng không phải là sự lựa chọn hàng đầu cho các học viên. Mặt khác, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam vừa là một thiết chế văn hóa, vừa là một đơn vị trong Quân đội nên khó tránh khỏi một số hình thức tuyên truyền còn cứng nhắc (theo điều lệnh), thời gian phân tán cho các hoạt động quân sự, quốc phòng nên việc đầu tư cho hoạt động chuyên môn bị ảnh hưởng ít nhiều.

Có thể nhận định, nguyên nhân chủ yếu của những hạn chế là do công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử chưa thực sự quyết liệt. Việc xây dựng các kế hoạch tổ chức hoạt động còn thiếu tính chủ động, sáng tạo, cơ bản đi theo nếp cũ, năm trước tổ chức hoạt động nào thì năm sau làm lại như vậy. Công tác quản lý nhà nước về hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử tại Bảo tàng có lúc buông lỏng, kỷ luật, kỷ cương không nghiêm. Việc phối hợp tổ chức hoạt động tuyên truyền giáo dục với các nhà trường quân đội còn chưa chặt chẽ, chính sách phối hợp chưa hiệu quả, hình thức liên kết còn sơ sài. Chưa áp dụng được thành tựu khoa học công nghệ hiện đại vào hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử, cơ bản tuyên truyền theo những hình thức truyền thống, gây nhàm chán cho học viên. Công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn lực phục vụ hoạt động tuyên truyền giáo dục, nhất là đội ngũ hướng dẫn viên chất lượng cao, chưa được quan tâm đúng mức. Đầu tư cơ sở vật chất và kinh phí chưa tương xứng và còn dãn trải.

3. Đề xuất một số giải pháp

Một là, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cần xây dựng các kế hoạch tổ chức tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự chi tiết, phù hợp với điều kiện cụ thể từng nhà trường. Bảo tàng chủ động phối hợp với nhà trường, tìm hiểu chương trình đào tạo và nhu cầu tìm hiểu tri thức của học viên, căn cứ tình hình thực tế của các nhà trường, từ đó, xây dựng kế hoạch dự thảo gửi nhà trường xem xét, bổ sung và đưa vào kế hoạch công tác năm báo cáo cấp trên phê duyệt và triển khai phối hợp thực hiện. Quá trình triển khai phải tổ chức quán triệt hướng dẫn giao nhiệm vụ nghiêm túc, cụ thể tới từng cán bộ, nhân viên, đề từng cá nhân hiểu và thực hiện. Bên cạnh việc tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch thì việc quản lý, giám sát thực hiện có ý nghĩa quyết định đến kết quả của kế hoạch tổ chức.

Hai là, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam chú trọng thiết kế nội dung tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự phù hợp với nhu cầu của học viên. Các mốc sự kiện, nhân vật trong tiến trình lịch sử quân sự là nhất quán; số liệu, thông tin rõ ràng, chính xác, đầy đủ. Do vậy, để thiết kế một bài tuyên truyền hấp dẫn, bổ ích với đối tượng tham quan, cán bộ tuyên truyền cần thiết phải hiểu rõ được nhu cầu tìm hiểu tri thức của đối tượng, khéo léo lồng ghép các mẫu chuyện thực, các câu văn, câu thơ, câu hát vào những sự kiện, nhân vật quân sự. Qua đó, truyền cảm hứng cho học viên khám phá lịch sử của dân tộc và Quân đội, giúp các em yêu thích và chủ động tìm tòi các kiến thức lịch sử, bồi đắp lòng yêu nước và tự hào dân tộc ở mỗi em.

Ba là, cần sáng tạo, làm mới các phương pháp tuyên truyền để khơi dậy sự hứng thú, hào hứng trong học tập, lĩnh hội kiến thức lịch sử quân sự cho học viên. Trên cơ sở một số phương pháp tuyên truyền đã được thực hiện, căn cứ vào yêu cầu và tình hình thực tế của buổi tuyên truyền, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam nghiên cứu xây dựng đổi mới và kết hợp sáng tạo các phương pháp để đem lại hiệu quả tuyên truyền cao hơn, như sử dụng phương pháp hướng dẫn tham quan kết hợp với tương tác, trải nghiệm; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu lịch sử quân sự; đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự trên mạng xã hội như Facebook, Zalo, Tiktok. Làm mới các phương pháp yêu cầu tôn trọng tính chủ động, sáng tạo của các bên tham gia; khuyến khích hình thức giao lưu, trao đổi, tương tác giữa chủ thể và đối tượng tuyên truyền.

Bốn là, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Trước hết, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cần nâng cao trình độ lý luận chính trị cho toàn thể cán bộ, nhân viên; từ đó, mỗi cán bộ, nhân viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, nhận thức rõ về trách nhiệm của bản thân trong công việc. Bên cạnh đó, đơn vị chú trọng triển khai thường xuyên các chương trình đào tạo nâng cao nghiệp vụ cho cán bộ tuyên truyền như:

EDUCATION

Tổ chức lớp tập huấn về kỹ năng thuyết trình, đào tạo hướng dẫn viên; Tổ chức tọa đàm trao đổi kinh nghiệm với đội ngũ làm tuyên truyền tại các bảo tàng, di tích khác; Tổ chức hoặc phối hợp với các đơn vị, cơ quan khác tổ chức cuộc thi giữa những cán bộ tuyên truyền. Đồng thời, tăng cường tổ chức các đợt kiểm tra, sát hạch về trình độ hiểu biết, các tình huống dẫn đoàn cho hướng dẫn viên; thực hiện nghiêm quy chế thi đua – khen thưởng trong đơn vị nhằm động viên, khuyến khích cán bộ kịp thời.

Năm là, chủ động phối kết hợp hiệu quả với các nhà trường quân đội trong hiệp đồng tổ chức tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự. Cụ thể, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam nghiên cứu và gửi công văn đề xuất phối hợp tổ chức tuyên truyền giáo dục cho học viên tới các trường quân đội, lên kế hoạch và chương trình tổ chức từng hoạt động tuyên truyền cụ thể; làm việc trực tiếp với Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo và Hệ quản lý học viên của các trường; tích cực phối hợp xây dựng buổi tham quan, học tập tại Bảo tàng trở thành một tiết học ngoại khóa trong chương trình đào tạo của các em học viên. Trong quá trình phối hợp, Bảo tàng thường xuyên trao đổi, nắm bắt thông tin về các nhu cầu, mong muốn của nhà trường và học viên để xây dựng các hoạt động tuyên truyền đạt được chất lượng như mong muốn.

Sáu là, tăng cường đầu tư trang bị, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ cho hoạt động tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự. Để đáp ứng nhu cầu của một bảo tàng hiện đại và không ngừng nâng cao hiệu quả của hoạt động tuyên truyền, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cần tăng cường ứng dụng công nghệ mới vào hoạt động chuyên môn một cách có hiệu quả, như: Lắp đặt các màn hình cảm ứng tại hệ thống trưng bày để học viên có thể tự tương tác, tìm kiếm thông tin về sự kiện, hiện vật lịch sử, đồng thời có thể phản hồi, đóng góp ý kiến về không gian trưng bày, nội dung và hình thức trưng bày, mức độ hài lòng của mình; Sử dụng công nghệ tương tác để nghe kể chuyện lịch sử; Xây dựng khu tái hiện lịch sử bằng công nghệ hiện đại như màn hình led.

Trong thời gian tới, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cần thực hiện trưng bày bảo tàng ảo trên không gian mạng và các thiết bị kỹ thuật số. Đây là hình thức tham quan đã dần trở nên quen thuộc với công chúng trong bối cảnh đại dịch Covid-19 bùng phát, tuy nhiên chưa được phát triển tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam. Khi hệ thống bảo tàng ảo được đưa vào sử dụng, học viên các nhà trường quân đội có thể học tập, nghiên cứu và tham quan Bảo tàng với một thiết bị kỹ thuật số thông dụng như điện thoại, máy tính bảng, laptop. Học viên sẽ được quan sát sự phục dựng về mặt mỹ thuật các không gian trưng bày, hiện vật lịch sử, đồng thời có thể lưu lại thông tin, hình ảnh

hiện vật minh yêu thích và chia sẻ trực tiếp trên mạng xã hội. Đây sẽ là một kênh tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự hữu ích của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam trong tương lai.

Bảy là, duy trì tổ chức các hoạt động dịch vụ. Ngày nay, công chúng đến với bảo tàng ngoài mục đích nghiên cứu, tìm hiểu lịch sử, văn hóa, còn có nhu cầu khám phá, gặp gỡ, thư giãn, vui chơi giải trí, mua sắm quà lưu niệm. Chính vì vậy, nếu Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam biết cách tổ chức tốt các hoạt động dịch vụ, đây có thể sẽ là một kênh tuyên truyền giáo dục lịch sử tiềm năng, góp phần tích cực vào việc giới thiệu di sản văn hóa quân sự cho các đối tượng khách tham quan nói chung. Cụ thể, về dịch vụ bán hàng lưu niệm, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam có thể phát triển thành một kênh tuyên truyền giáo dục lịch sử quân sự thông qua hình thức giới thiệu tài liệu, tranh, ảnh, video với nội dung về lịch sử quân sự Việt Nam; ấn phẩm do Bảo tàng sản xuất; phối hợp sản xuất các quà lưu niệm có in hình ảnh của Bảo tàng. Về dịch vụ ăn uống, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam mở rộng hoạt động dịch vụ như các loại nước uống, đồ ăn nhẹ, đảm bảo sạch sẽ, văn minh, lịch sự, tạo sự thoải mái cho khách tham quan.

Kết luận

Trước những diễn biến phức tạp của tình hình khu vực và thế giới, việc tuyên truyền giáo dục lịch sử để các học viên quân đội biết tự hào, trân trọng quá khứ và quyết tâm công tác, cống hiến gìn giữ hòa bình cho tương lai có vai trò đặc biệt quan trọng. Thích ứng với tình hình mới, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cần thiết tiến hành các giải pháp đổi mới cả về nội dung và phương pháp tuyên truyền để tiếp tục khẳng định và phát huy vai trò của mình trong công tác giáo dục lịch sử quân sự cho học viên các trường quân đội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam (2018), *Bảo tồn và phát huy giá trị lịch sử quân sự Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
2. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2010), *Thông tư số 18/2010/TT-BVHTTDL Quy định về tổ chức và hoạt động của bảo tàng*, Hà Nội.
3. Nguyễn Thị Huệ (2008), *Cơ sở bảo tàng học*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
4. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (2014), *Bảo tàng học đại cương, Bài giảng*, Hà Nội.
5. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (2014), *Công tác giáo dục của bảo tàng, Bài giảng*, Hà Nội.